

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2022/1369 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 5ης Αυγούστου 2022

σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 122 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ρωσική Ομοσπονδία, ο κύριος εξωτερικός προμηθευτής αερίου της Ένωσης, έχει εξαπολύσει στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας, συμβαλλόμενου μέρους της Ενεργειακής Κοινότητας. Η κλιμάκωση της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας από τον Φεβρουάριο του 2022 έχει οδηγήσει σε σημαντική μείωση του εφοδιασμού με αέριο, σε μια εσκεμμένη απόπειρα χρήσης του εφοδιασμού με αέριο ως πολιτικού όπλου. Οι ροές αερίου αγωγών από τη Ρωσία μέσω της Λευκορωσίας έχουν σταματήσει και ο εφοδιασμός με αέριο μέσω της Ουκρανίας μειώνεται σταθερά. Οι συνολικές ροές αερίου από τη Ρωσία είναι πλέον χαμηλότερες από το 30 % του μέσου όρου των ροών αερίου της περιόδου 2016-2021. Η εν λόγω μείωση του εφοδιασμού είχε ως αποτέλεσμα ιστορικά υψηλές και ασταθείς τιμές ενέργειας, γεγονός που συμβάλλει στον πληθωρισμό και προκαλεί κίνδυνο περαιτέρω επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρώπη.
- (2) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή, σε συνέχεια της ανακοίνωσης της της 8ης Μαρτίου 2022 με τίτλο «REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια», παρουσίασε το σχέδιο REPowerEU στις 18 Μαΐου 2022 με στόχο να τερματιστεί η εξάρτηση της Ένωσης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως το 2027. Για να επιτευχθεί ο εν λόγω σκοπός, το σχέδιο REPowerEU καθορίζει μέτρα σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση και προτείνει την επιτάχυνση της ανάπτυξης καθαρής ενέργειας για την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων στα νοικοκυριά, τη βιομηχανία και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Περαιτέρω μέτρα από πλευράς εφοδιασμού θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, καλύτερο συντονισμό των αγορών αερίου και τη διευκόλυνση των από κοινού αγορών από ευρωπαίους φορείς εκμετάλλευσης της αγοράς φυσικού αερίου στη διεθνή αγορά φυσικού αερίου, καθώς επίσης τις βέλτιστες δυνατές προσπάθειες για τη διαφύλαξη των ικανοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που δεν βασίζονται σε εφοδιασμό αερίου από εισαγωγές.
- (3) Η Ένωση έχει λάβει περαιτέρω μέτρα ώστε να αυξήσει το επίπεδο ετοιμότητάς της όσον αφορά την αντιμετώπιση διαταραχής του εφοδιασμού με αέριο. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) εκδόθηκε με σκοπό να διασφαλιστεί η πλήρωση των υπόγειων εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου για τις ερχόμενες χειμερινές περιόδους.
- (4) Επιπλέον, τον Φεβρουάριο του 2022 και τον Μάιο του 2022, η Επιτροπή διεξήγαγε διεξοδική επανεξέταση όλων των εθνικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, καθώς και εμπειριστατωμένη παρακολούθηση της κατάστασης όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού. Τα μέτρα που έχουν ληφθεί από την Ένωση από τον Φεβρουάριο του 2022 σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης σταδιακή κατάργηση του ρωσικού αερίου έως το 2027 και να μειωθούν οι κίνδυνοι που απορρέουν από περαιτέρω σοβαρή διαταραχή του εφοδιασμού.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1032 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2022, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2017/1938 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 σχετικά με την αποθήκευση αερίου (ΕΕ L 173 της 30.6.2022, σ. 17).

- (5) Ωστόσο, η πρόσφατη κλιμάκωση της διαταραχής του εφοδιασμού με αέριο από τη Ρωσία καταδεικνύει ότι υπάρχει σημαντικός κίνδυνος να επέλθει πλήρης διακοπή του εφοδιασμού με ρωσικό αέριο στο εγγύς μέλλον, με απότομο και μονομερή τρόπο. Ως εκ τούτου, η Ένωση θα πρέπει να προνοήσει για τον κίνδυνο αυτόν και να προετοιμαστεί, με πνεύμα αλληλεγγύης, για την πιθανότητα πλήρους διακοπής του εφοδιασμού με αέριο από τη Ρωσία, ανά πάσα στιγμή. Η ανάληψη άμεσης προορατικής δράσης είναι αναγκαία για την πρόληψη περαιτέρω ενεργειών που προκαλούν διαταραχές και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ σε μελλοντικούς κλυδωνισμούς. Η συντονισμένη δράση σε επίπεδο Ένωσης μπορεί να αποτρέψει σοβαρές επιβλαβείς επιπτώσεις στην οικονομία και τους πολίτες οι οποίες οφείλονται σε πιθανή διακοπή του εφοδιασμού με αέριο.
- (6) Το ισχύον νομικό πλαίσιο για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις διαταραχές εφοδιασμού από σημαντικό προμηθευτή αερίου που διαρκούν περισσότερο από 30 ημέρες. Η έλλειψη νομικού πλαισίου για τέτοιου είδους διαταραχή ενέχει τον κίνδυνο μη συντονισμένης δράσης των κρατών μελών, η οποία απειλεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού στα γειτονικά κράτη μέλη και μπορεί να επιβαρύνει περαιτέρω τη βιομηχανία και τους καταναλωτές της Ένωσης.
- (7) Στο ψήφισμά του της 7ης Απριλίου 2022 σχετικά με τα συμπεράσματα της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης και 25ης Μαρτίου 2022, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε να παρουσιαστεί σχέδιο για τη συνέχιση της διασφάλισης της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης βραχυπρόθεσμα. Κατά τις συνόδους του στις 31 Μαΐου και στις 23 Ιουνίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει επειγόντως προτάσεις για τη βελτίωση της ετοιμότητας έναντι πιθανής σοβαρής διαταραχής του εφοδιασμού, με σκοπό την εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού σε προσιτές τιμές. Μετά την εν λόγω πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Επιτροπή διερευνά από κοινού με τους διεθνείς εταίρους της Ένωσης τρόπους για τον περιορισμό των αυξανόμενων τιμών της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της σκοπιμότητας θέσπισης προσωρινών ανώτατων ορίων τιμών, κατά περίπτωση. Κατόπιν της εν λόγω πρόσκλησης, η Επιτροπή συνεχίζει επίσης τις εργασίες για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης των τιμών του αερίου σε αυτήν, ώστε να είναι καλύτερα προετοιμασμένη να αντέξει μελλοντική αστάθεια των τιμών, να παρέχει ηλεκτρική ενέργεια σε προσιτές τιμές και να είναι πλήρως προσαρμοσμένη σε ένα ενεργειακό σύστημα απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές, διαφυλάσσοντας παράλληλα την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς, διατηρώντας τα κίνητρα για την πράσινη μετάβαση, διαφυλάσσοντας την ασφάλεια του εφοδιασμού και αποφεύγοντας δυσανάλογες δημοσιονομικές δαπάνες.
- (8) Το άρθρο 122 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δίνει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο να αποφασίζει, βάσει προτάσεων της Επιτροπής και με πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ κρατών μελών, σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης, ιδίως εάν ανακύψουν σοβαρές δυσκολίες στον εφοδιασμό με ορισμένα προϊόντα, ιδίως στον τομέα της ενέργειας. Ο κίνδυνος πλήρους διακοπής του εφοδιασμού με ρωσικό αέριο έως το τέλος του 2022, συνιστά τέτοια κατάσταση.
- (9) Δεδομένου του άμεσου κινδύνου διαταραχής του εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα τώρα για να μειώσουν τη ζήτησή τους πριν από τη χειμερινή περίοδο 2022-23. Η εν λόγω εθελοντική μείωση της ζήτησης θα συμβάλει ιδίως στην πλήρωση της δυναμικότητας αποθήκευσης, η οποία δεν θα εξαντληθεί έως το τέλος της χειμερινής περιόδου 2022-23 και θα καταστήσει δυνατή για τα κράτη μέλη την αντιμετώπιση πιθανών κυμάτων ψύχους τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2023 θα διευκολύνει δε την πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, ώστε να εξασφαλιστούν επαρκή επίπεδα ασφάλειας του εφοδιασμού για τη χειμερινή περίοδο 2023-24. Η μείωση της ζήτησης αερίου θα συμβάλει επίσης στη διασφάλιση επαρκούς εφοδιασμού και στη μείωση των τιμών της ενέργειας προς όφελος των καταναλωτών της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η λήψη μέτρων σε επίπεδο Ένωσης για τη μείωση της ζήτησης θα ωφελήσει όλα τα κράτη μέλη, καθώς μειώνει τον κίνδυνο σημαντικότερων επιπτώσεων στις οικονομίες τους.
- (10) Ο όγκος της εθελοντικής μείωσης της ζήτησης λαμβάνει υπόψη τους όγκους της ζήτησης αερίου για τους οποίους θα υπήρχε κίνδυνος μη παράδοσης σε περίπτωση πλήρους διακοπής του εφοδιασμού με ρωσικό αέριο. Η προσπάθεια μείωσης θα πρέπει να είναι η ίδια για όλα τα κράτη μέλη, βάσει σύγκρισης με τη μέση κατανάλωση κάθε κράτους μέλους κατά την τελευταία πενταετία.
- (11) Τα μέτρα εθελοντικής μείωσης της ζήτησης ενδέχεται να μην επαρκούν από μόνα τους για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού και της λειτουργίας της αγοράς. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αντιμετωπιστούν άμεσα οι ειδικές προκλήσεις της συνεχιζόμενης και αναμενόμενης σοβαρής επιδείνωσης των ελλείψεων εφοδιασμού με αέριο και να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις μεταξύ των κρατών μελών, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα νέο μέσο που να εισάγει τη δυνατότητα υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης αερίου για όλα τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να τεθεί σε λειτουργία αρκετά νωρίτερα από το φθινόπωρο του 2022. Στο πλαίσιο του εν λόγω μέσου, το Συμβούλιο θα μπορεί, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, να κηρύξει

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 994/2010 (ΕΕ L 280 της 28.10.2017, σ. 1).

κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση μέσω εκτελεστικής απόφασης. Η ανάθεση εκτελεστικής αρμοδιότητας στο Συμβούλιο λαμβάνει καταλλήλως υπόψη τον πολιτικό χαρακτήρα της απόφασης να ενεργοποιηθεί δεσμευτική πανενωσιακή υποχρέωση μείωσης της ζήτησης καθώς και τις οριζόντιες επιπτώσεις της για τα κράτη μέλη. Πριν από την υποβολή της εν λόγω πρότασης, η Επιτροπή θα πρέπει να διαβουλευτεί με τις σχετικές ομάδες κινδύνου, όπως καθορίζονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 («ομάδες κινδύνου»), και τη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο («ΣΟΦΑ»), που συστάθηκε με τον εν λόγω κανονισμό. Κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση θα πρέπει να κηρύσσεται μόνο σε περίπτωση που τα μέτρα εθελοντικής μείωσης της ζήτησης αποδειχθούν ανεπαρκή για την αντιμετώπιση του κινδύνου σοβαρής έλλειψης εφοδιασμού. Πέντε ή περισσότερες αρμόδιες αρχές κρατών μελών που έχουν κηρύξει κατάσταση εθνικής επιφυλακής δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση προς το Συμβούλιο για κήρυξη κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση.

- (12) Η κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση θα πρέπει να λειτουργεί ως επίπεδο κρίσης που αφορά ειδικά την Ένωση, το οποίο θα πρέπει να ενεργοποιεί υποχρεωτική μείωση της ζήτησης, ανεξάρτητα από τα εθνικά επίπεδα κρίσης δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Μόλις κηρυχθεί κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μειώσουν την κατανάλωση αερίου τους εντός προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος. Ο όγκος της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης λαμβάνει υπόψη τους όγκους της ζήτησης αερίου που τίθενται σε κίνδυνο στην περίπτωση πλήρους διακοπής του εφοδιασμού της Ένωσης με ρωσικό αέριο και θα πρέπει να λαμβάνει πλήρως υπόψη κάθε μείωση της ζήτησης που έχει ήδη επιτευχθεί. Ο όγκος της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη το επίπεδο πλήρωσης των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, όπως αυτό αναφέρεται δυνάμει του άρθρου 6δ παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, την εξέλιξη της διαφοροποίησης των πηγών αερίου, συμπεριλαμβανομένου του εφοδιασμού με υδροποιημένο φυσικό αέριο (ΥΦΑ), και την ανάπτυξη της δυνατότητας υποκατάστασης καυσίμων στην Ένωση.
- (13) Οι μειώσεις της ζήτησης που επιτυγχάνουν τα κράτη μέλη πριν από την κήρυξη της κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση θα αποτυπώνονται στον όγκο της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης.
- (14) Λόγω των σημαντικών στρεβλώσεων της εσωτερικής αγοράς που είναι πιθανό να προκύψουν εάν τα κράτη μέλη αντιδράσουν με μη συντονισμένο τρόπο σε ενδεχόμενη ή πραγματική περαιτέρω διαταραχή του εφοδιασμού με αέριο από τη Ρωσία, έχει ζωτική σημασία όλα τα κράτη μέλη να μειώσουν τη ζήτηση αερίου με πνεύμα αλληλεγγύης. Επομένως, όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτύχουν τους εθελοντικούς και υποχρεωτικούς στόχους μείωσης. Μολονότι ορισμένα κράτη μέλη μπορεί να εκτιθενται περισσότερο στις επιπτώσεις της διαταραχής του εφοδιασμού με αέριο από τη Ρωσία, όλα τα κράτη μέλη μπορούν να επηρεαστούν αρνητικά και μπορούν να συμβάλουν στον περιορισμό της οικονομικής ζημίας που προκαλείται από την εν λόγω διαταραχή, είτε με την ελευθέρωση πρόσθετων όγκων αερίου αγωγών ή φορτίων ΥΦΑ που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από κράτη μέλη με σημαντικά ελλείμματα αερίου, μέσω της θετικής επίδρασης που ενδέχεται να έχει η μείωση της ζήτησης στις τιμές του αερίου ή με την αποφυγή στρεβλώσεων της αγοράς εξαιτίας μη συντονισμένων και αντικρουόμενων μέτρων μείωσης της ζήτησης. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός αποτυπώνει την αρχή της ενεργειακής αλληλεγγύης, η οποία επιβεβαιώθηκε πρόσφατα από το Δικαστήριο ως θεμελιώδης αρχή του ενωσιακού δικαίου⁽³⁾.
- (15) Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη, λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής ή φυσικής τους κατάστασης, όπως ο μη συγχρονισμός τους με το ευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, ή η απουσία απευθείας διασύνδεσής τους με το διασυνδεδεμένο σύστημα αερίου άλλου κράτους μέλους, δεν είναι σε θέση να ελευθερώσουν σημαντικούς όγκους αερίου αγωγών προς όφελος άλλων κρατών μελών. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί στα εν λόγω κράτη μέλη η δυνατότητα να επικαλούνται έναν ή περισσότερους λόγους, προκειμένου να περιορίζουν τη συμμόρφωση προς την υποχρέωση μείωσης της ζήτησης. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να δεσμευθούν να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να άρουν τα ελλείμματα διασύνδεσης το ταχύτερο δυνατόν.
- (16) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾ θεσπίζει πλαίσιο συνεργασίας των κρατών μελών και των εκάστοτε συμφεροντούχων, σε περιφερειακό επίπεδο, για την ανάπτυξη καλύτερα συνδεδεμένων ενεργειακών δικτύων με στόχο, ιδίως, τη σύνδεση περιφερειών οι οποίες είναι, επί του παρόντος, απομονωμένες από τις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας και την ενίσχυση των υφιστάμενων και την προώθηση νέων διασυνοριακών διασυνδέσεων. Οι διασυνοριακές διασυνδέσεις συμβάλλουν σημαντικά στην ασφάλεια εφοδιασμού. Ενώπιον της σημερινής διαταραχής του εφοδιασμού με αέριο από τη Ρωσία, οι εν λόγω διασυνοριακές διασυνδέσεις διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην εξασφάλιση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και στη διανομή αερίου στα άλλα κράτη μέλη, με πνεύμα αλληλεγγύης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για βελτίωση της ολοκλήρωσης των δικτύων τους, μεταξύ άλλων εκτιμώντας τη δυναμική αύξηση της νέας δυναμικότητας διασυνοριακών διασυνδέσεων σύμφωνα με τους στόχους του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 2021, Γερμανία κατά Πολωνίας, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 39)

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45).

- (17) Προκειμένου να στηριχθεί η προσπάθεια των κρατών μελών για επίτευξη των στόχων του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1032 όσον αφορά την αποθήκευση αερίου, ο όγκος αερίου που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη προς αποθήκευση επιπλέον του ενδιάμεσου στόχου για την 1η Αυγούστου 2022 θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί ο όγκος της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης που τους αναλογεί.
- (18) Επιπροσθέτως, για να ληφθεί με ορθό τρόπο υπόψη η μεγάλη εξάρτηση των ζωτικών βιομηχανιών των κρατών μελών από το αέριο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να εξαιρούν την κατανάλωση αερίου στις εν λόγω βιομηχανίες όταν καθορίζεται ο όγκος της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης που τους αναλογεί. Η παρακολούθηση από την Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι εθνικοί περιορισμοί δεν επιφέρουν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να μπορούν να περιορίζουν τον όγκο της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης που τους αναλογεί όταν ο εν λόγω περιορισμός είναι αναγκαίος για να μεγιστοποιηθεί ο εφοδιασμός άλλων κρατών μελών με αέριο και όταν μπορούν να παράσχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι οι εμπορικές εξαγωγικές δυνατότητες των γραμμών διασύνδεσής τους σε άλλα κράτη μέλη ή η οικεία εγχώρια υποδομή ΥΦΑ χρησιμοποιούνται για τη διοχέτευση αερίου σε άλλα κράτη μέλη στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι πληρούνται οι όροι για την εφαρμογή των συγκεκριμένων παρεκκλίσεων.
- (19) Τα κράτη μέλη, όσον αφορά συγκεκριμένες περιστάσεις ζήτησης από διασυνδεδεμένα κράτη μέλη, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να περιορίζουν προσωρινά την υποχρεωτική μείωση της ζήτησης όπου είναι αναγκαίο για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει κρίση ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου^(*). Θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η δυναμικότητα αποθήκευσης και το επίπεδο αποθήκευσης πέραν του ενδιάμεσου στόχου, όπως ορίζεται στο παράρτημα Ια του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938.
- (20) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι ελεύθερα να επιλέγουν τα κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη της μείωσης της ζήτησης. Κατά τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων μείωσης της ζήτησης και την ιεράρχηση των ομάδων πελατών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο να κάνουν χρήση των μέτρων που προσδιορίζονται από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, της 20ής Ιουλίου 2022, με τίτλο «Εξοικονόμηση αερίου για έναν ασφαλή χειμώνα». Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν ιδίως οικονομικά αποδοτικά μέτρα, όπως π.χ. οι πλειστηριασμοί ή τα συστήματα υποβολής προσφορών, με τα οποία μπορούν να παρέχουν κίνητρα για τη μείωση της κατανάλωσης με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Τα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν οικονομικά κίνητρα ή αποζημιώσεις προς τους επηρεαζόμενους συμμετέχοντες στην αγορά.
- (21) Κάθε μέτρο που λαμβάνεται από τα κράτη μέλη για την επίτευξη της μείωσης της ζήτησης πρέπει να συνάδει με το ενωσιακό δίκαιο και ιδίως με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938. Ειδικότερα, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να είναι αναγκαία, σαφώς καθορισμένα, διαφανή, αναλογικά, επαληθεύσιμα, να μην εισάγουν διακρίσεις και να μην προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού ή της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αερίου ούτε να θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο άλλων κρατών μελών ή της Ένωσης. Είναι αναγκαίο να λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον των προστατευόμενων πελατών, επίσης σε ό,τι αφορά τον εφοδιασμό κεντρικών συστημάτων θέρμανσης με αέριο σε περίπτωση κρίσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο.
- (22) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα μείωσης της ζήτησης εφαρμόζονται με συντονισμένο τρόπο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν τακτική συνεργασία στο πλαίσιο κάθε μίας από τις σχετικές ομάδες κινδύνου. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να συμφωνήσουν για τα μέτρα συντονισμού που είναι πλέον κατάλληλα για μια συγκεκριμένη περιφέρεια. Η Επιτροπή και η ΣΟΦΑ θα πρέπει να είναι σε θέση να έχουν μια γενική εικόνα των εθνικών μέτρων που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές για τον συντονισμό των μέτρων εντός των ομάδων κινδύνου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να συντονίζουν τη δράση τους στο πλαίσιο άλλων φορέων.
- (23) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα εθνικά σχέδια έκτακτης ανάγκης αντικατοπτρίζουν τα μέτρα εθελοντικής ή υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους θα πρέπει, έως τις 31 Οκτωβρίου 2022, να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την επικαιροποίηση του εθνικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης που θεσπίστηκε δυνάμει του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Λόγω της σύντομης προθεσμίας για την εν λόγω επικαιροποίηση, δεν θα πρέπει να εφαρμοστούν οι διαδικασίες συντονισμού δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφοι 6 έως 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Ωστόσο, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να πραγματοποιήσει διαβουλεύσεις με τα άλλα κράτη μέλη σχετικά με την επικαιροποίηση των εθνικών του σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Η Επιτροπή θα πρέπει να συγκαλέσει τις ομάδες κινδύνου, τη ΣΟΦΑ ή άλλους σχετικούς φορείς για να συζητήσουν πιθανά ζητήματα που σχετίζονται με τα μέτρα μείωσης της ζήτησης.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και με την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 1).

- (24) Η τακτική και αποτελεσματική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων έχει ουσιαστική σημασία για την αξιολόγηση της προόδου που σημειώνουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή των εθελοντικών και υποχρεωτικών μέτρων μείωσης της ζήτησης, καθώς και για τη μέτρηση του κοινωνικού και οικονομικού αντικτύπου των εν λόγω μέτρων καθώς και του αντικτύπου τους στην απασχόληση. Η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους ή άλλη οντότητα που έχει οριστεί από το κράτος μέλος θα πρέπει να παρακολουθεί τη μείωση της ζήτησης που επιτυγχάνεται στην επικράτεια του και να αναφέρει τακτικά τα αποτελέσματα στην Επιτροπή. Η ΣΟΦΑ θα πρέπει να επικουρεί την Επιτροπή στην παρακολούθηση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μείωσης της ζήτησης.
- (25) Για την πρόληψη σημαντικής οικονομικής ζημίας στην Ένωση στο σύνολό της, έχει ζωτική σημασία κάθε κράτος μέλος να μειώσει τη ζήτησή του μετά την κήρυξη κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση. Η εν λόγω μείωση θα διασφαλίσει ότι θα υπάρχει επαρκές αέριο για όλους, ακόμη και κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Η μείωση της ζήτησης σε ολόκληρη την Ένωση αποτελεί έκφραση της αρχής της αλληλεγγύης, η οποία κατοχυρώνεται στη Συνθήκη. Ως εκ τούτου, είναι δικαιολογημένο η Επιτροπή να εστιάσει αυστηρά την εφαρμογή των υποχρεωτικών μειώσεων της ζήτησης από τα κράτη μέλη. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει κίνδυνο ότι ένα κράτος μέλος ενδέχεται να μην είναι σε θέση να συμμορφωθεί με την υποχρεωτική μείωση της ζήτησης, θα πρέπει να δύναται να ζητήσει από το εν λόγω κράτος μέλος να υποβάλει σχέδιο που να καθορίζει στρατηγική και μέτρα για την επίτευξη της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης. Το εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να λάβει δεόντως υπόψη τυχόν παρατηρήσεις και προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με το εν λόγω σχέδιο.
- (26) Δεδομένου ότι η αρχή της αλληλεγγύης παρέχει σε κάθε κράτος μέλος το δικαίωμα να λαμβάνει στήριξη από γειτονικά κράτη μέλη υπό ορισμένες περιστάσεις, τα κράτη μέλη που ζητούν την εν λόγω στήριξη θα πρέπει να ενεργούν και αυτά με πνεύμα αλληλεγγύης όσον αφορά τη μείωση της οικείας εγχώριας ζήτησης αερίου. Ως εκ τούτου, όταν ζητούν την εφαρμογή μέτρου αλληλεγγύης βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν εφαρμόσει όλα τα κατάλληλα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου. Η Επιτροπή θα πρέπει να δύναται να ζητά από το κράτος μέλος που αιτείται μέτρο αλληλεγγύης να υποβάλει σχέδιο με μέτρα για την επίτευξη ενδεχόμενων περαιτέρω μειώσεων της ζήτησης. Το εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να λάβει δεόντως υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής.
- (27) Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
- (28) Λαμβανομένου υπόψη του επικείμενου κινδύνου για την ασφάλεια του εφοδιασμού με αέριο λόγω της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει κατεπειγόντως.
- (29) Λόγω του έκτακτου χαρακτήρα των μέτρων που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμοστεί για ένα έτος από την έναρξη ισχύος του. Έως την 1η Μαΐου 2023, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία του και μπορεί, ενδεχομένως, να προτείνει παράταση της περιόδου εφαρμογής του.
- (30) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την αντιμετώπιση καταστάσεων σοβαρών δυσχερειών στον εφοδιασμό με αέριο, με σκοπό τη διαφύλαξη της ασφάλειας εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο, σε πνεύμα αλληλεγγύης. Οι εν λόγω κανόνες περιλαμβάνουν τη βελτίωση του συντονισμού, της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα εθνικά μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου, καθώς και τη δυνατότητα του Συμβουλίου να κηρύσσει, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση ως επίπεδο κρίσης που αφορά ειδικά την Ένωση, ενεργοποιώντας υποχρέωση μείωσης της ζήτησης σε επίπεδο Ένωσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «αρμόδια αρχή»: εθνική κρατική αρχή ή εθνική ρυθμιστική αρχή οριζόμενη από κράτος μέλος για να εξασφαλίζει την εφαρμογή των μέτρων τα οποία προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938·
- 2) «κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση»: επίπεδο κρίσης που αφορά ειδικά την Ένωση και ενεργοποιεί υποχρεωτική μείωση της ζήτησης, το οποίο δεν σχετίζεται με κανένα από τα επίπεδα κρίσης δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938·
- 3) «κατανάλωση αερίου»: ο συνολικός εφοδιασμός με φυσικό αέριο για δραστηριότητες στην επικράτεια κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένης της τελικής κατανάλωσης όσον αφορά τα νοικοκυριά, τη βιομηχανία και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, εξαιρουμένου όμως, μεταξύ άλλων, του αερίου για την πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, σύμφωνα με τον ορισμό για τα στοιχεία «εφοδιασμός, μετασχηματισμός και κατανάλωση αερίου» που χρησιμοποιεί η Επιτροπή (Eurostat)·
- 4) «προϊόν εφοδιασμού»: μη ενεργειακή χρήση του φυσικού αερίου όπως αναφέρεται στους υπολογισμούς ενεργειακών ισοζυγίων της Επιτροπής (Eurostat)·
- 5) «κατανάλωση αναφοράς»: ο όγκος της μέσης κατανάλωσης αερίου σε ένα κράτος μέλος κατά την περίοδο αναφοράς· για τα κράτη μέλη όπου η κατανάλωση αερίου αυξήθηκε κατά τουλάχιστον 8 % την περίοδο από την 1η Αυγούστου 2021 έως τις 31 Μαρτίου 2022 σε σύγκριση με τη μέση κατανάλωση αερίου κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, η «κατανάλωση αναφοράς» νοείται απλώς ως ο όγκος της κατανάλωσης αερίου την περίοδο από την 1η Αυγούστου 2021 έως τις 31 Μαρτίου 2022·
- 6) «περίοδος αναφοράς»: οι περίοδοι από την 1η Αυγούστου έως τις 31 Μαρτίου κατά την πενταετία που προηγήθηκε της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, αρχής γενομένης από την περίοδο από την 1η Αυγούστου 2017 έως τις 31 Μαρτίου 2018·
- 7) «ενδιάμεσος στόχος»: ο ενδιάμεσος στόχος όπως καθορίζεται στο παράρτημα Ια του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938.

Άρθρο 3

Εθελοντική μείωση της ζήτησης

Τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να μειώσουν την εθνική τους κατανάλωση αερίου κατά την περίοδο από την 1η Αυγούστου 2022 έως τις 31 Μαρτίου 2023 τουλάχιστον κατά 15 % σε σύγκριση με τη μέση εθνική τους κατανάλωση αερίου κατά την περίοδο από την 1η Αυγούστου έως τις 31 Μαρτίου κατά τη διάρκεια των πέντε συναπτών ετών που προηγούνται της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού («εθελοντική μείωση της ζήτησης»). Τα άρθρα 6, 7 και 8 εφαρμόζονται στα εν λόγω μέτρα εθελοντικής μείωσης της ζήτησης.

Άρθρο 4

Κήρυξη κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση από το Συμβούλιο

1. Το Συμβούλιο, κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, μέσω εκτελεστικής απόφασης, μπορεί να κηρύξει κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση.
2. Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση για την εν λόγω κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση όταν κρίνει ότι υπάρχει σημαντικός κίνδυνος σοβαρής έλλειψης εφοδιασμού με αέριο ή όταν έχει προκύψει εξαιρετικά υψηλή ζήτηση αερίου, για την οποία τα μέτρα του άρθρου 3, δεν επαρκούν, και η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική επιδείνωση της κατάστασης εφοδιασμού με αέριο στην Ένωση, αλλά η αγορά είναι ικανή να διαχειριστεί τη διαταραχή χωρίς την ανάγκη μέτρων που δεν βασίζονται στην αγορά.
3. Η Επιτροπή υποβάλλει επίσης πρόταση προς το Συμβούλιο για κήρυξη κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση κατόπιν αιτήματος τουλάχιστον πέντε αρμόδιων αρχών οι οποίες έχουν κηρύξει κατάσταση επιφυλακής σε εθνικό επίπεδο δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938.

4. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να τροποποιήσει την πρόταση της Επιτροπής.
5. Πριν υποβάλει πρόταση προς το Συμβούλιο για κήρυξη κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση, η Επιτροπή διαβουλεύεται με τις σχετικές ομάδες κινδύνου, όπως καθορίζονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 («ομάδες κινδύνου»), και τη συντονιστική ομάδα για το φυσικό αέριο («ΣΟΦΑ»), που συστάθηκε με το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού.
6. Κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί, μέσω εκτελεστικής απόφασης, να κηρύξει το τέλος της επιφυλακής στην Ένωση και των υποχρεώσεων δυνάμει του άρθρου 5. Η Επιτροπή υποβάλλει την πρόταση για την εν λόγω εκτελεστική απόφαση προς το Συμβούλιο όταν κρίνει, έπειτα από αξιολόγηση, ότι η βάση στην οποία στηρίζεται η κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση δεν δικαιολογεί πλέον τη διατήρηση της εν λόγω κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση, και κατόπιν διαβούλευσης με τις σχετικές ομάδες κινδύνου και με τη ΣΟΦΑ.

Άρθρο 5

Υποχρεωτική μείωση της ζήτησης σε περίπτωση κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση

1. Όταν το Συμβούλιο κηρύσσει κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση, κάθε κράτος μέλος μειώνει την οικεία κατανάλωση αερίου σύμφωνα με την παράγραφο 2 («υποχρεωτική μείωση της ζήτησης»).
2. Για τους σκοπούς της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης, για όσο διάστημα διαρκεί η κατάσταση επιφυλακής στην Ένωση, η κατανάλωση αερίου σε κάθε κράτος μέλος κατά την περίοδο από την 1η Αυγούστου 2022 έως τις 31 Μαρτίου 2023 («περίοδος μείωσης») είναι κατά 15 % χαμηλότερη σε σύγκριση με την οικεία κατανάλωση αναφοράς. Κάθε μείωση της ζήτησης που επιτυγχάνουν τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια της περιόδου πριν από την κήρυξη της κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης.
3. Ένα κράτος μέλος του οποίου το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας είναι συγχρονισμένο μόνο με το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας τρίτης χώρας απαλλάσσεται από την εφαρμογή της παραγράφου 2 σε περίπτωση αποσυγχρονισμού του συστήματός του από το σύστημα της εν λόγω τρίτης χώρας για όσο διάστημα απαιτείται η παροχή υπηρεσιών απομονωμένου συστήματος ενέργειας ή άλλων υπηρεσιών προς τον διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας για να εξασφαλιστεί η ασφαλής και αξιόπιστη λειτουργία του συστήματος ενέργειας.
4. Ένα κράτος μέλος απαλλάσσεται από την εφαρμογή της παραγράφου 2 για όσο διάστημα δεν είναι απευθείας διασυνδεδεμένο με το διασυνδεδεμένο σύστημα φυσικού αερίου οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους.
5. Ένα κράτος μέλος μπορεί να περιορίσει την κατανάλωση αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του στόχου υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης δυνάμει της παραγράφου 2 κατά τον όγκο αερίου που ισούται με τη διαφορά ανάμεσα στον οικείο ενδιάμεσο στόχο για την 1η Αυγούστου 2022 και τον πραγματικό όγκο του αποθηκευμένου αερίου την 1η Αυγούστου 2022, αν επιτυγχάνει τον ενδιάμεσο στόχο κατά την εν λόγω ημερομηνία.
6. Ένα κράτος μέλος μπορεί να περιορίσει την κατανάλωση αναφοράς βάσει της οποίας υπολογίζεται ο στόχος της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης δυνάμει της παραγράφου 2 κατά τον όγκο του αερίου που έχει καταναλωθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς ως προϊόν εφοδιασμού.
7. Ένα κράτος μέλος μπορεί να περιορίσει την υποχρεωτική μείωση της ζήτησης κατά 8 ποσοστιαίες μονάδες, αν αποδείξει ότι η διασύνδεσή του με άλλα κράτη μέλη μετρούμενη σε εξασφαλισμένη τεχνική δυναμικότητα εξαγωγής σε σύγκριση με την ετήσιά του κατανάλωση αερίου το 2021 είναι μικρότερη από 50 % και ότι η δυναμικότητα στις γραμμές διασύνδεσης με άλλα κράτη μέλη έχει χρησιμοποιηθεί στην πραγματικότητα για τη μεταφορά αερίου σε ποσοστό τουλάχιστον 90 % για τουλάχιστον έναν μήνα πριν από την κοινοποίηση της παρέκκλισης, εκτός εάν το κράτος μέλος μπορεί να αποδείξει ότι δεν υπήρξε ζήτηση και ότι η δυναμικότητα μεγιστοποιήθηκε, καθώς και ότι οι εγχώριες εγκαταστάσεις του ΥΦΑ είναι εμπορικά και τεχνικά έτοιμες να ανακατευθύνουν αέριο σε άλλα κράτη μέλη μέχρι τον όγκο που απαιτείται από την αγορά.
8. Ένα κράτος μέλος που αντιμετωπίζει κρίση ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να περιορίσει προσωρινά την υποχρεωτική μείωση της ζήτησης δυνάμει της παραγράφου 2 στο επίπεδο που είναι αναγκαίο ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος για τον εφοδιασμό με ηλεκτρική ενέργεια, εάν δεν υπάρχουν άλλες οικονομικές εναλλακτικές λύσεις για την αντικατάσταση του αερίου που απαιτείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς να τεθεί σε σοβαρό κίνδυνο η ασφάλεια του εφοδιασμού. Σε αυτή την περίπτωση, το εν λόγω κράτος μέλος κοινοποιεί τους λόγους για τον περιορισμό και παρέχει επαρκή στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν τις εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν τον περιορισμό. Κατά περίπτωση, το εν λόγω κράτος μέλος επικαιροποιεί το σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/941.

9. Ένα κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του να περιορίσει την υποχρεωτική μείωση της ζήτησης δυνάμει των παραγράφων 5, 6, 7 και 8 στην Επιτροπή, παρέχοντας τα αναγκαία στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για περιορισμό της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης. Κοινοποίηση όσον αφορά τις παραγράφους 5, 6 και 7 μπορεί να λάβει χώρα ήδη από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού και δεν λαμβάνει χώρα μετά την παρέλευση δύο εβδομάδων από την κήρυξη κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση. Κοινοποίηση όσον αφορά την παράγραφο 8 μπορεί να λάβει χώρα έως και δύο εβδομάδες από την ανάκυψη της κατάστασης κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας που αναφέρεται στην εν λόγω παράγραφο. Το κράτος μέλος ενημερώνει επίσης τις ομάδες κινδύνου και τη ΣΟΦΑ για την πρόθεσή του.

10. Με βάση την κοινοποίηση και κατόπιν διαβούλευσης με τις ομάδες κινδύνου και τη ΣΟΦΑ, η Επιτροπή αξιολογεί το εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις για περιορισμό δυνάμει των παραγράφων 5, 6, 7 και 8. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει ότι δεν δικαιολογείται ο περιορισμός, γνωμοδοτεί σχετικά αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους το οικείο κράτος μέλος θα πρέπει να άρει ή να τροποποιήσει τον περιορισμό της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης. Η εν λόγω γνωμοδότηση εκδίδεται το αργότερο 30 εργάσιμες ημέρες από την πλήρη κοινοποίηση δυνάμει της παραγράφου 9.

11. Αν πάψουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τον περιορισμό της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης σύμφωνα με τις παραγράφους 5, 6, 7 και 8, το κράτος μέλος εφαρμόζει τον στόχο της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης δυνάμει της παραγράφου 2.

12. Η Επιτροπή παρακολουθεί διαρκώς το αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για περιορισμό της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης δυνάμει των παραγράφων 5, 6, 7 και 8.

13. Τα άρθρα 6, 7 και 8 εφαρμόζονται στα μέτρα υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης χωρίς να θίγονται υφιστάμενες μακροπρόθεσμες συμβάσεις.

Άρθρο 6

Μέτρα για την επίτευξη μείωσης της ζήτησης

1. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέγουν τα κατάλληλα μέτρα για τη μείωση της ζήτησης. Τα μέτρα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 5 ορίζονται σαφώς, είναι διαφανή, αναλογικά, δεν εισάγουν διακρίσεις και είναι επαληθεύσιμα. Κατά την επιλογή των μέτρων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις αρχές που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1938. Ειδικότερα, τα μέτρα αυτά:

- α) δεν προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού ή της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αερίου·
- β) δεν θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια εφοδιασμού με αέριο άλλων κρατών μελών ή της Ένωσης·
- γ) συμμορφώνονται με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 όσον αφορά τους προστατευόμενους πελάτες.

2. Κατά τη λήψη μέτρων μείωσης της ζήτησης, τα κράτη μέλη εξετάζουν το ενδεχόμενο να δώσουν προτεραιότητα σε μέτρα που επηρεάζουν άλλους πελάτες πλην των προστατευόμενων πελατών, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 και μπορούν επίσης να εξαιρούν τους εν λόγω πελάτες από τα μέτρα αυτά βάσει αντικειμενικών και διαφανών κριτηρίων τα οποία λαμβάνουν υπόψη την οικονομική τους σημασία, καθώς και, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τον αντίκτυπο ενδεχόμενης διαταραχής των αλυσίδων εφοδιασμού που είναι κρίσιμης σημασίας για την κοινωνία·
- β) τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη, ιδίως στις αλυσίδες εφοδιασμού κατανη τομέων που είναι κρίσιμης σημασίας για την κοινωνία·
- γ) το ενδεχόμενο πρόκλησης μακροχρόνιων ζημιών σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις·
- δ) τις δυνατότητες μείωσης της κατανάλωσης και υποκατάστασης προϊόντων στην Ένωση.

3. Όταν λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τα μέτρα μείωσης της ζήτησης, τα κράτη μέλη εξετάζουν μέτρα για τη μείωση του αερίου που καταναλώνεται στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, μέτρα για την ενθάρρυνση της μετάβασης σε άλλα είδη καυσίμων στη βιομηχανία, εθνικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης και στοχευμένες υποχρεώσεις μείωσης της θέρμανσης και της ψύξης, για την προώθηση της μετάβασης σε άλλα είδη καυσίμων και για τη μείωση της κατανάλωσης εκ μέρους της βιομηχανίας.

Άρθρο 7

Συντονισμός των μέτρων μείωσης της ζήτησης

1. Για να εξασφαλιστεί ο κατάλληλος συντονισμός των μέτρων εθελοντικής και υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης δυνάμει των άρθρων 3 και 5, τα κράτη μέλη συνεργάζονται μεταξύ τους στο πλαίσιο κάθε μιας από τις σχετικές ομάδες κινδύνου.
2. Η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους επικαιροποιεί, έως τις 31 Οκτωβρίου 2022 το αργότερο, το οικείο εθνικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης που έχει καταρτίσει δυνάμει του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938, ώστε να αντικατοπτρίζει τα μέτρα εθελοντικών μειώσεων της ζήτησης. Κάθε κράτος μέλος επικαιροποιεί επίσης το οικείο εθνικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης, όπως αρμόζει, στην περίπτωση κήρυξης κατάστασης επιφυλακής στην Ένωση δυνάμει του άρθρου 4 του παρόντος κανονισμού. Το άρθρο 8 παράγραφοι 6 έως 10 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 δεν εφαρμόζεται στις επικαιροποιήσεις των εθνικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης που πραγματοποιήθηκαν δυνάμει της παρούσας παραγράφου.
3. Τα κράτη μέλη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις με την Επιτροπή και τις σχετικές ομάδες κινδύνου προτού εγκρίνουν τα αναθεωρημένα σχέδια έκτακτης ανάγκης. Η Επιτροπή μπορεί να συγκαλέσει συνεδριάσεις των ομάδων κινδύνου και της ΣΟΦΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που εκφράζουν τα κράτη μέλη σε αυτό το πλαίσιο, για να συζητήσει ζητήματα που σχετίζονται με τα εθνικά μέτρα μείωσης της ζήτησης.

Άρθρο 8

Παρακολούθηση και επιβολή

1. Η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους παρακολουθεί την εφαρμογή των μέτρων μείωσης της ζήτησης στην επικράτειά του. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τη μείωση της ζήτησης που επιτεύχθηκε κάθε δύο μήνες και το αργότερο έως τις 15 του επόμενου μήνα. Οι ομάδες κινδύνου και η ΣΟΦΑ επικουρούν την Επιτροπή στην παρακολούθηση της εθελοντικής και της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης.
2. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει, βάσει των υποβληθέντων αριθμητικών στοιχείων σχετικά με τη μείωση της ζήτησης, ότι υπάρχει κίνδυνος ένα κράτος μέλος να μην είναι σε θέση να συμμορφωθεί με την υποχρεωτική μείωση της ζήτησης δυνάμει του άρθρου 5, μπορεί να ζητήσει από το κράτος μέλος να υποβάλει σχέδιο που καθορίζει στρατηγική για την αποτελεσματική επίτευξη της υποχρεωτικής μείωσης της ζήτησης. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να ζητήσει από κράτος μέλος που αιτείται μέτρο αλληλεγγύης σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 να υποβάλει σχέδιο που καθορίζει τη στρατηγική για την επίτευξη ενδεχόμενων περαιτέρω μειώσεων της ζήτησης αερίου, δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938. Και στις δύο περιπτώσεις, η Επιτροπή διατυπώνει γνώμη με παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικά με τα υποβληθέντα σχέδια και ενημερώνει το Συμβούλιο για τη γνώμη της. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος λαμβάνει δεόντως υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής.
3. Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 9

Επανεξέταση

Έως την 1η Μαΐου 2023, η Επιτροπή προβαίνει σε επανεξέταση του παρόντος κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη τη γενική κατάσταση του εφοδιασμού με αέριο της Ένωσης και υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα της εν λόγω επανεξέτασης. Με βάση την εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή μπορεί ειδικότερα να προτείνει την παράταση της περιόδου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται για περίοδο ενός έτους από την έναρξη ισχύος του.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 5 Αυγούστου 2022.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. BEK
